

KLASİK METİN

“ÂMİD” ŞEHRİNDE VAKTİYLE BİR MİLYON KIRK BİN CİLT KİTABI HAVÎ CEŞİM BİR KÜTÜPHANE*

ALİ EMİRÎ-i ÂMİDÎ*

Hazırlayan: Aziz AŞAN

Mardin Artuklu Üniversitesi

Zühûr-ı İslamiyet ki nesîm seher kadar latîf, şemîm cennet kadar ruhnevâz, berrak hatif kadar seri' bir surette kâinatı müstağrik-i envâr etmiştir.

Bunun idrak-ı me'ali-i hakikiyesine acaba bir kere olsun irca'-ı nazar-ı basiret ediyor muyuz, edersek ne görürüz? Görüyoruz ki;

Meb'ûs-i ekber-i kâinat olan Ruhü'l-Mürselîn Efendimiz Hazretleri mu'cizât-ı Muhammediyeleriyle dağları altın ve gümüş yapmaya ve bütün a'dâsını vasıta-i Cibril şedidü'l-kuvva ile mahv etmeye muktedir iken bu gibi havârik-i ma'neviyâta rağbet-i hümayûn buyurmayup ashâb-ı kiramını tehzib-i ahlak-i insaniye ve tebrid-i mu'amelât-ı şehvaniyeye sevk ve tahriz ile ferman-ı fermay-ı cihan kemalât eylemişti.

Görülüyor ki kemalât-ı fazıla ile muttasıf olan bir halifesi kendi ciğer paresi olan evladı üzerinde hadd-ı şer'iyi icra eyliyor ve o halifenin yine o ahlak-ı hamiyet-peyrâ ile meftûr bir kumandanı sahab-ı rahmet gibi Afrika çöllerini geçerek sahil-i bahr muhita vasıl olduğu halde hala kendini zapt edemeyup at ile deryaya hücum ederek kargısını deniz içine diktikten sonra, ya Rabbi! Eğer bundan ilerisinde dahi cihan veya insan olduğunu bilse idim şu denizi geçer o cihan-ı nama'lumu keşf ile i'lay-ı Kelimetullâh ederdim diye bir lisan-ı hamasetle enîn ediyordu.

Yine görüyoruz ki bir fi'e-i kalîle ile büyük bir düşman karşusunda bir günde yedi hamasetinde yedi adet şimşir cihangüşa kırılmış ve mühib arslan şeklini almış olan bir kumandan-ı Medine-i münevvere tarafından bir süvari gelmekte olduğunu görerek her bir ihtimali derpîş ile derhal yerine bir münasibini bi't-tevkiil harp meydanından çıkıp gelen süvariye karşılayarak kendisinin kumandanlıktan azledildiği haberini alması ve hâlbuki henüz muharebe kazanılmamış ve asker-i İslam pek tehlikeli bir halde bulunmuş olduğundan bu havâdis şüyû' bulursa İslam için müstelzim-i mesâib olacağını anlaması üzerine gelen kâside meselenin nezaketini anlatarak bir iki saat kadar ketm-i havâdis etmesini rica ve hemen saff-ı harbe dönerek şîrane hamleler gazanferâne teşci' ve teşvikler icra ve muharebeyi kazandıktan sonra halefini kumandanlık makamına ik'ad ve tebrik eylemiştir. O âlicenab kumandan neferlik farkı yoktur. Şimdiye kadar kumandanlıktan benim maksadım vatana hizmettir bu hizmet-i mukaddese uğrunda nazarımda kumandanlıkla hizmet etmiş ise bundan böyle bir nefer gibi hizmet edeceğim diye yemin ederek fi'l-hakîka ondan sonra fütuhât meydanlarının en tehlikeli mevki'inde iki zat görülürse biri ve belki birincisi bu zat bulunmuş idi.

* *Âmid-i Sevdâ*, Matba'a-i Âmidî, İstanbul, 10 Mart 1325, S. 3, s. 33-39.

Kezalik görürüz ki bir muharebede yaralı düşen bir gazi nefer inleyerek biraz su istemiş ve arkadaşı suyu bulup getirdiği sırada ötede yatan diğer bir mücahid-i mecrûh da suya arzu gösterdiğinden içmeye tenezzül itmeyup ikinciye göndermiş, ciğerleri parelenip yerlerde yatan ikinci mecrûh kahraman da suyu ağzına alıp içeceği sırada daha uzakta bulunan üçüncü bir mecrûh suya ikbal gösterdiğinden ikinci mecrûh da içmeyup yerde inlemekte olan üçüncüye götürülmesini işaret etmiştir suyu üçüncüsüne götüren zat, vasıl oluncaya kadar vefat ettiğini görerek ikincisine dönünce onun da vefat eylediğini görmüş ve ondan birincisine koşarak onun da vefat etmiş bulmuştur.

Böyle üç mücahidin son nefeslerinde bile arkadaşlarını kendi hayatlarına tercih gibi mertliklerine hayran kalarak suyun nakalide bir teşne-î bîtab olduğu halde arkadaşlarına nasib olmayan bir suyu içmeyûp yerlere dökmüştür.

Yine görüyoruz ki bir zata gayet müsâyaka vaki' olmuş idi. Bayramda hülûl eylediğinden kendileri aç dursalar bile mahalle çocuklarına giyecekleri yeni libaslara karşı kendi ciğer köşelerinin eski palaslar içinde kalacağı cihete yüreği çak çak olduğunu zevcesi beyan etmesi üzerine bildiği bir zata bir miktar harçlık irsali hakkında tezkire yazar, gönderdiği adam memhûr bir kise derûnunda bin dirhem getirir.

Kisenin mührünü açmamış iken diğer bir ahbabından akçe talebini havî bir tezkire alır, onun çoluk çocuklarını mahzûn kalmaması hamiyeti kendi evlatları hakkında olan şefkate galebe eylediğinden gelen akçeyi aynıyle o zata gönderir. Gönderir ama zevcesine ne cevap verecek, düşünür şaşırır. Kemal-ı hicabından hanesine gelmeye de iktidarı kalmaz bir cami-i şerife gider gece olur cemaat dağılır ne hal ise hanesine gelir çar û naçar macerayı refikasına hikâye eder.

O âlicenap kadın da asla bîhuzur olmaz pek a'la yapmışsın diye takdir eder.

Aradan biraz zaman geçtikten sonra kapı çalınır bir de ne görse beğenir sekiz iptida para istemiş olduğu zat, mezkûr kisenin mührü bozulmamış olduğu halde elinde tutarak – ben bu kiseyi size göndermiştim ne eylediniz doğru söyle – der bu da macerayı nekleder. Kise elinde olan zat der ki sizden tezkire geldikte yanında bulunan başka para yok idi size gönderdikten sonra falan dostumdan bir miktar harçlık talep ettim onu gördüm ki size göndermiş olduğum bu kise aynıyle benim mührümle memhûr olduğu halde tekrar bana vasıl oldu.

Hemen diğer dostlarını da celb ederek şu bin akçenin yüz akçesini zevcenin parayı açmaksızın diğerine gönderdiğini takdir eden o âlicenap kadına i'ta ve kusûr dokuz yüz dirhemini de üçer yüz dirhem olmak üzere şu üç hamiyetli zat aralarında taksim ederler.

Bu haber halife-i vakte vasıl oldukta o fazıl halife de şu hamiyete hayran kalarak bu üç zatı nezdine celp ile her birine ikişer bin ve âlicenap kadına da bin altın ihsan ile insanlıklarına mükâfaten cümlesini kamiyâb eyler.

İşte İslamiyet'in nur-u seher gibi az vakitte afâka intişar etmesi bu mesellü ahlak-ı 'âliye ve hamiyet-i vicdaniye ile hâsıl oldu.

Öyle 'allameler zühûra geldi ki her birinin tazyif eylediği asâr-ı güzîde bir kütüphane teşkil edecek mertebeye vardı.

Irak, Mısır, Yemen, İran, Endülüs kıtalarında öyle kütüphaneler zühûra geldi ki her birinde mevcut olan kütüb-ü 'ilmîye yüz binleri geçti.

Eğer şarkta Tatar beliye-i kübrasının zühûru, garpta Endülüs düvel-i İslamîyesinin ma'îl inhitat ve karîn inkıraz olması gibi ahvâl zühûra gelmeseydi hala 'âlem-i İslamiyet bir kütüphane-i cihan şekli-i 'ale'l-aleni iktisab edecekti.

O zamanlarda cihan-ı medeniyetin en ileri giden bir kıta-i mebbelesi de Elcezire ve Diyarbekir ve Kürdistan idi. Âlem-i İslamiyet'in en kıymetli kütüphanelerinden biri de (Âmid) şehrinde idi.

Bu kütüphane Âmid şehrinin hala mevcut olan Cami-i Kebir civarında baki olup hicret-i seniye'nin altıncı asrında miktar-ı mevcudu *bir milyon kırk bin cilt* kütüb-ü nefise ve nadireye baliğ olmuş idi.

Efâzil-i mülûktan meşhur Yusuf Selahaddin-i Eyyubî Hazretleri, edîb, ma'ruf, kadı Abdurrahim el-Fazıl ve İmadüddin Kâtip el-İsfahanî ile bu kütüphane-i cesîmi ziyaret ederek derununda mevcut olan kütüb-ü nadireyi i'cab ve takdir eylemişler idi.

Bu mertebe kisret-i kütübün ne suretle cem' ve idhar eylediğine gelince sadr-ı İslam'da Âmid Cami-i Kebir'inde bazı kütüb-ü dinîye için bir hazanetü'l-kütüb tehiye olunmuş ve ondan beşinci asr-ı hicrîye kadar mülûk-ı salife tarafından peyderpey tevsi' ve kütüb-ü nefiseyi teksir eylediği gibi, sair müellifîn ve ashâb-ı hayr taraflarından dahi bir hayli kütüb-ü mütenevvi'a vakfedilmişti.

Beşinci asır iptidasından bi'l-i'tibar yarım asırdan müteceviz Diyarbekir meliği bulunan Ebu'n-Nasr Ahmed'in vezir-i şehîri olup 437 senesinde vefat eden a'yân-ı hükemâ ve efâzil-i üdebâdan Ebu'n-Nasr Ahmed bin Yusuf el-Menazî fazl ve kemal ve serveti saikasıyla her taraftan kütüb-ü kesîre celb ve cem'ine gayret ve hatta bizzat kendisi ihtiyar-ı sefaret ve def'atle Bağdat ve Konstantiniye ve Mısır caniblerine azîmetle fudêlâ ve hükemâ ve meşâhir-i müellifîn ile sohbet ve oralardan dahi hikmet ve hey'et ve nücûm ve edebiyât ve sair 'ulûm ve fûnûna dair kitaplar taharri ve iştiraya bezl-i nakdine-i mukadderet ederek mükerrerânını ikiye tefrik ve mükerrer olmayanlardan dahi hatt-ı nefis ile istinsah ettirip gayet mâhir mücellid ve müzhiblere teclid ve tezhib ettirtikten sonra şu kütüb-ü nefisenin cümlesini (Âmid) ve (Meyyafarikîn) Cami-i Kebirlerinin hazainü'l-kütübüne vakf eylemekle hazainü'l-kütübümüz zenginleştikçe zenginleşmişti.

Allâme Kadı Ahmet ibn-i Halikân (Vefeyâtü'l-A'yân) ünvanlı kitabında Ahmet bin Yusuf el-Menazînin (Âmid) ve (Meyyafarikîn) kütüphanelerine vakfettiği şu kitaplardan şöylece bahsediyor.

(Ve kane fâdilen şâ'iren kâfiyen ve yersilü ile'l-Kostantinîye miraren ve ceme'a kütüben kisreten sümme vakafeha 'ala Cami-i Meyyafarikîn, ve Cami-i (Âmid) ve hiye ile'l-an mevcûdetün bihazainü'l-camiîn ve ma'rifetün bi'l-kütübi'l-Menazî)

437 senesinde vefat eden müşarün ileyh Ahmed bin Yusuf el-Menazî'den sonra da mülûk ve ümerâ tevsi' ve tezyine ve üdebâ ve fuzelâ ve hükemâ dahi asâr-ı nefiselerini bu kütüphaneye vaz' ve ihdaya himmet eylediklerinden mikdar-ı mevcûdu akıllara hayret verecek derece tekessür eylemekte bulunmuş idi.

Yusuf Selahaddin Eyyubî Hazretlerinin 579 senesinde vaki' olan Âmid seferi esnasında bu kütüphanenin kütüb-ü mevcûdesi yukarıda beyan olunduğu üzere tamam bir milyon kırk bin cilde baliğ olarak gerek kisret-i kütüb ve gerek nevâdir-i asâr ve enâfis-i kıymetli cihetleriyle dünyanın en meşhûr ve en muntazam kütüphanelerinin birincilerinden ve ma'dûd idi.

Bugünkü günde böyle milyonluk kütüphane şöyle dursun, yüz bin cilt kütüb-ü İslamîyeyi havî bir kütüphane kürre-i arz üzerinde gayr-i mevcûd olduğundan bundan altı yedi asır evvel yalnız bir (Âmid) kütüphanesinde bu kadar enâfis-i asârın mevcud olması mûcib-i isti'cab olabilir ise de bunun sıhhatini ve hatta kitapların mikdar-ı mevcûdunu allâme Abdurrahman Şehabüddin Ebu Şame Hazretleri (Kitabü'r-Ravzateyn fî Ahbâri'd-Devleteyn) ünvanlı tarih-i mu'teberlerinde bizzat Yusuf Selahaddin Eyyubî ile ziyaret-i

kütüphanede hazır bulunan edîb, şehîr, kâtib-i bînazir İmadüddin İsfehanî'den ve sâhib-i Tarih-i Kebir Ebu Tayy' den naklen ve aynen şöylece tahrir buyuruyor.

(Ve kânet fiha hazâinü'l-kütüb kâne fiha elfu elfin ve arba'une elfu kitabın)

Allâme-i müşarün ileyh Ebu Şame hazretleri mikdar-ı kütüb-ü mevcudiyeyi bu suretle beyan eyledikten sonra

(Fevehebe's-sultanü'l-kütübe li'l-kâdi'l-fadil fentehebe minha hamle sab'îne hicazeten)

İbaresini tahrir ediyor ki ol vakit Mısır ve Şam ve Halep gibi merâkiz-i 'ulûm ve medeniyet olan bilâd-ı meşhûrenin Şeyhülislamı bulunan Kadı Fazıl gibi bir zatın bu kütüphaneden kütüb ahzına mecburü'l-ihtiyaç olması bunda mevcûd olan asâr-ı nâdirenin derece-i kıymet ve ehemmiyetini tayin eder.

Mamafih müsa'ade-i sultan müşarün ileyh ile Kadı-i Fazıl hazretlerinin bu kütüphaneden yetmiş hicaz'e kitap intihal ve ihraç eylesine ve bir hicaz'e hadd-i a'zam olmak üzere beş yüz ciltten ziyade alamayacağından yetmiş hicaze nihayet otuz beş bin cilt kitap demek olmasına ve geride daha bir milyondan ziyade kütüb kalmasına ve Sultan Yusuf Selahaddin Eyûbî'nin (Âmid)'den tarih-i 'azameti olan 579 senesinden 629 senesine kadar (Âmid) şehri mülûk-i Artukîye ve ondan 658 senesine kadar da şu'be-i mülûk-i Eyyûbî'yeye makarr-ı hükümet olup bunların her iki kısmı da muhibb-i 'ilim ve 'ulemâ olduklarından şu müddet zarfında dahi kütüphane-i mezkûrun tenakus eylemeyup tezayüd eylediği şüpheden varestedir.

Şu cesîm kütüphanenin kimler tarafından ne suretle mahv ve tahrib edildiği bahsine gelince 654 senesinde (Vefeyâtü'l-A'yân)'nı ikmal eden Cenab-ı İbn-i Halikân bu kitaplar hakkında (ve hiye ile'l-an mevcûdetün bi hazâini'l-cami'in) serahatini kaydetmesine ve hâlbuki 672 senesinde tevellüd ve 732 senesinde vefat eden Melikü'l-müeyyed Ebü'l-Fida Eyyûbî (Kitabü'l-Muhtasar fi Ahbâri'l-Beşer) namındaki tarih-i meşhûrunda (ve hiye ila karîbin kânet mevcûdetün bi hazâini'l-cami'in) ibaresinin tahrir eylesine göre ol esnada zühûr eden Tatar beliye-i küberasında böyle altı yedi asırlık kadîm ve nâdirü'l-emsâl bir kütüphanenin de mahv ve ifnâ edildiği anlaşılıyor.

Mezkûr kütüphanenin mevki'i Cami-i Kebir'in cenah-ı yemininde ve o mukaddes ma'bed dolanının müntehasında idi.

Bu kütüphane bazı fevkânî kemerlerle Cami-i Kebir'in o taraftaki sokağı üzerinden karşı tarafa geçirilip cenûben Sipahiler Çarşısı hizasına ve yeminen Zinciriye Medresesi'ne kadar bir daire-i 'azîme ve bedî'a meydana getirmiş idi. Tekâlid-i ezmân bu daire-i cesîmenin enkazını bile mahv ve nabûd etmiş ise de Cami-i Şerifin canib-i yemininde şimdi mevcûd olan Sarı Abdurrahman Paşa Kütüphanesi civarında sokak üstünde karşı tarafa atılmış bir sengîn kemer ile kemerin altındaki caddeden Sipahiler Çarşısı'na doğru bazı sütunlar ve kemerler 'alâyim ve asârı mevcûd olduğu gibi Zinciriye Medresesi ile Cami-i Kebir arasında hala keraste vesair eşya konulur bazı sengîn ve metîn binalar bakidir ki erbâb-ı dikkat ve basiretin nazar-ı intibahına o darü'l-kütüb-i 'azimin hatıratını getirebilir.

Bu kütüphane-i cesîmeden başka (Âmid) şehrinde ve mülhakatında daha başka kıymettar kütüphaneler de mevcûd idi. Cümleden (Âmid) şehrinde (Al-i Yanal) Kütüphanesi, Mardin, Hısn-ı Keyfa, Meyyafarikîn şehirlerindeki kütüphaneler dahi nevâdir-i dünyadan idi. Hususıyla Tabib Fazıl ibn-i Ebu 'Asbi'a ('Uyûnü'l-Enba' fi Tabakâti'l-Etibba') kitabında Diyarbekir meliği Ebü'n-Nasr Ahmed tarafından Âmid

civarında baki Meyyafarikîn şehrinde gayet cesîm bir hastahane ile kütüb-ü tıbbîyeye mahsus kütüphane-i kıymettar inşa ve ihya eylediğini yazıyor.[†]

İşte sadr-ı İslâm'da gerek i'lay-ı medeniyet gerek i'tilây-ı 'ulûm ve ma'ârif böyle ittihâd-ı ümmet, ictimâ'-ı hüsn-ü niyetle hâsıl olmuştur.

Eğer ecdâdımız da bizim su'-i ahlakımızla meftûr, mücerred nefsimizi irfah ve i'zaz yolundaki ağrazımızla ma'lul olsalardı sair me'ali-i umûr şöyle dursun acaba oturabilmekte olduğumuz haneler, kâşanelere nâil olabilir miydik?

Şimdi, değil bir milyonluk hatta yirmi bin kitabı havî bir kütüphanemiz ve hele tababete mahsûs bir iki dolap dolusu kitabımız bile yok.

Lisan-ı Arab ki dinî, şer'î, edebî bir lisan-ı muhteremimizdir. Bunula beraber otuz milyonluk bir Osmanlı Devleti olduğumuz halde bunun nısfı-i karîb mikdarı da kavm-i necîb Arap'tır. Kavm-i necîb Arap istisna edilmek şartıyla mektepten yetişenlerimizden acaba kaç adedimiz bu lisan-ı 'âliye vâkıftır.

Bakınız İngilizlerde olan himmete ve lisan-ı Arap hakkındaki hizmete ki (Mu'cemü'l-Büldan) müellif-i meşhûr Yakut Hamevî'nin (Mu'cemü'l-Üdebâ) nam telif-i kebirini bu kere tab' ve neşre başladılar.

Bu telif hakkında Şemseddin Samî Bey merhum (Kamusü'l-A'lâm) mukaddimesinde şöyle yazıyor:

(Yakut Hamevî'nin yalnız üdebânın teracümünü cami' olmak üzere sekiz on cesîm ciltten mürekkeb (Tabakâtü'l-Üdebâ) ünvanıyla bir eser-i 'azîmi vardır. Bunun Köprülü Kütüphanesi'nde mevcûd olan ve yerinden zor oynayan bir cildinin ('ayn) harfinde başlayıp yine ('ayn)'da bitmesi eserin büyüklüğüne şahid olup insana veleh ve hayret getirir.)

İşte İngilizlerin tab'ma mübâşeret eylediği bu kitap ma'arif-i nisaptır. Ah, iş bu kadarla kalsa bir emrivaki deriz. Bu kitap kütüb-ü mensiyemizden idi. İngilizler bu kitabın bir nüshasını Londra Kütüphanesi'nde bularak diğer ciltlerini aramaya çıktılar.

Şemseddin Samî Bey'in beyan eylediği cild-i kebir de Dersa'adet'te Köprülü Kütüphanesi'nde, diğer iki cildini de Amerika kütüphanelerinde buldular. Her tarafa mahsusen adamlar gönderdiler ilan eylediler baki ciltler hala bulunamadı. Kim bilir hangi memlekette hangi zatların dolab-ı ihtiramlarında...

Bu ciltleri olsun ziya'dan ve kayite-i mahsûs adamlar gönderip Dersa'adet'ten, Amerika'dan istinsah ettirdiler.

Birinci cildi mukaddema ve ikinci cildi de geçen hafta tab' olunarak iki nüshası Dersa'adet'e vürûd eyledi.

İnsan, 'ibârânındaki sıhhat ve cildindeki zerafet ve letafete hayran oluyor. Cildin arkasında şu ibare muharrerdir:

(ve kad a'tenî bi nüshahihi ve tashihihi)

(D. S. Mezcilyus)

[†] Şu hastane ile kütüphane hakkında inşallâh âtiyyen tafsilât vereceğiz.

İşte alicenab, ecânib-i lisan-ı Arab'a hizmet ediyor. Biz ise lisan-ı dinimiz olduğu halde hâlâ bîgane duruyoruz. Ya Rabb ne garip hal!

Bu tafsilâttan maksadım ecnebî lisanı terk edilsin de yalnız Arapça öğrenilsin demek gibi bir su'-i tefehhüme uğramasın. Hekim Farabî gibi bir Türk yirmi otuz, hatta İbn-i Halikân kavlince yetmiş lisan biliyordu.

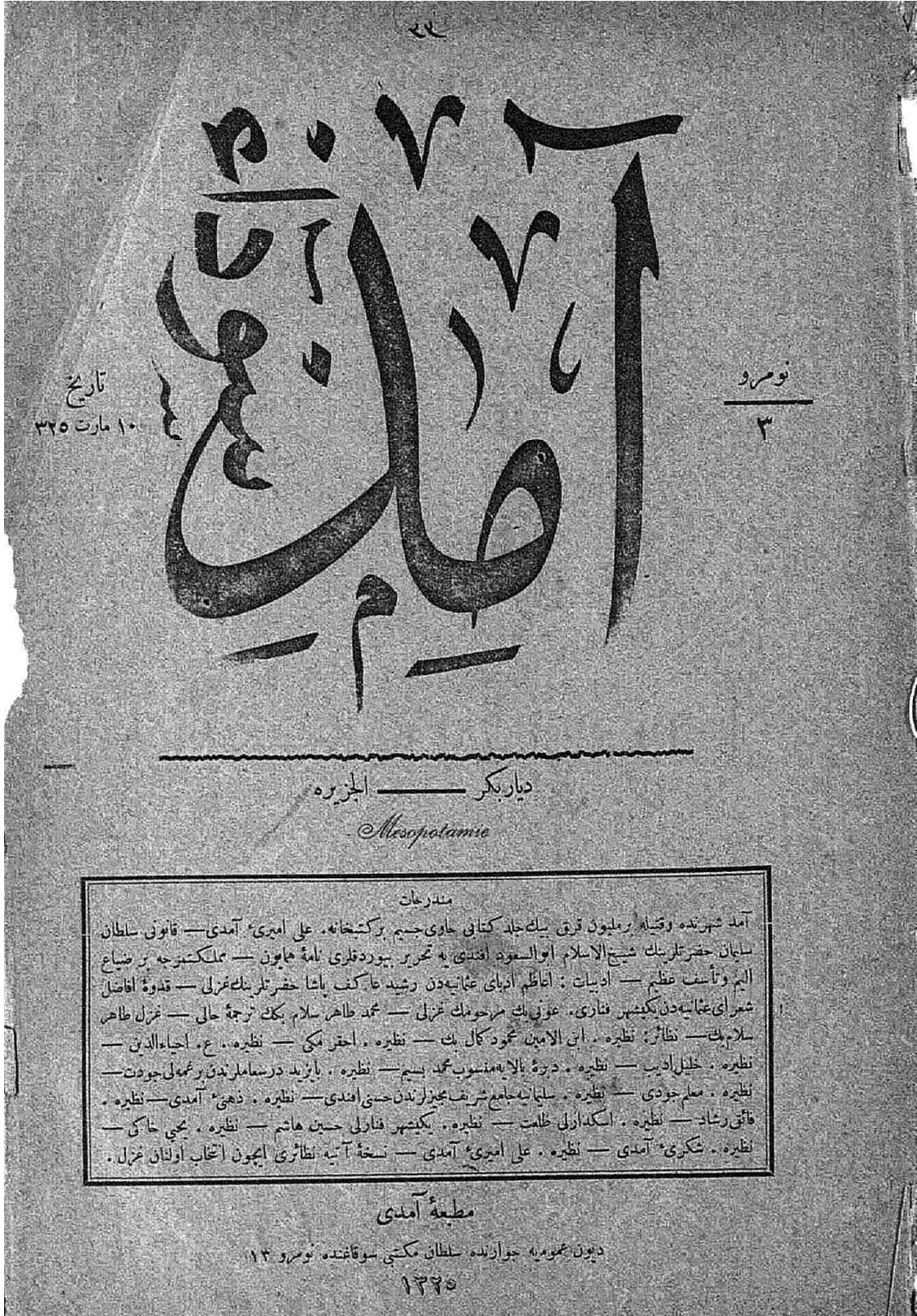
İbn-i Bîbî rivayetince hicretin altı yüz hududunda Konya ahalisinden Seyfeddin isminde Türk bir kâtip Arabî, Farişî, Türkî gibi müte'addid şark lisanlarından ma'ada, Avrupa elsinisinden dahi beş lisana aşına olup öyle tekellüm ederdi ki her hangi lisanla mütekellim olsa kendisini ol milletten zannederlerdi.

Fitrat-ı beşer beş on lisanı öğrenmeye her zaman müsaittir. Kütüphanelerimize gittikçe pek çok ecnebiler görürüm ve bilmediğim bazı fessililere de tesadüf ederek tahkik eyledikte ekseriyesinin fes giymiş ecnebî olduğunu anlarım. Mütala'a ettikleri kitaplar en nafi' ve en kıymettar âsâr-ı İslâmîye olduğunu görerek hayran olurum. Şundan anlıyorum ki okumak başka, okuyup da memlekete, vatana hâdim-i hakiki olmak için çalışmak başkadır. Filhakika şimdiye kadar gençlerimiz hatta mekteplerimizdeki muallimlerimiz ma'zur idi.

Başta lisan-ı belîğ Arabî olmak üzere ba'dema beş on lisanla tekellüm eden ve inşallâh u te'ala Diyarbekir, Elcezire, Kürdistan kıtalarının da medeniyet ve 'azamet-i kadîmesini iade edecek âşık-ı terakki-i vatan, hamiyetli fazıllarımızı görmekle iftihar edeceğiz.

Hünerverler yetişsun sanat icat eylesun millet
Hamiyetle çalışsun mülkü âbâd eylesün millet
Çıkar seyret ne İbn-i Rüşterle İbn-i Sinalar
Hele bir kere 'azm-i rah-ı ecdâd eylesün millet
Süleyman'a teşebbüs, Fatihân'a i'tinalarla
Bakada Halid ve Faruk'u dilşâd eylesün millet
Olur, elbet ne Hayreddinler, Turgutcalar peydâ
Yine bahr-i hünerde sa'y-i mezdad eylesün millet
Kerîm ol hizmet-i millette candan öyle sa'yet kim
Hamiyet-i saf bâlâsına ta'dâd eylesün millet
Vatan evladı, biz hep dahli yoktur bunda edyânın
Çalışsın ittihâd-ı ârâ ile âd eylesün millet
'Umûmî bir uhuvvet hâsıl itsun nur-ı 'ismetle
Bütün birbirine şefkatle imdâd eylesün millet
Bu gafletle geçerse ey (Emirî) asr-ı hazırda
Mezaristân içinde nazmını yâd eylesün millet.

Ali Emirî-i Âmidî

شرائط اشترا

عموم، تمام کتابتہ
 ایون سنہ لکین بزم،
 آلی آئی بر چارک
 عثمانی ارا سیدو
 تالیف مجیدہ ایون
 بوست اجرتی فم
 ایدیلر
 اعلانک مطردن
 آلتش بزم آلیبر
 نسخی ۵۰ بزم

صاحب امتیاز و مدیر
 شکرئ آمدی

امور ادارہ و تحریر
 متعلق خصوصات
 ایون مدیر تالیف
 مراجعت ایدیلر
 وطن و ملک مانتہ
 خاندن و مسلک مذہبی
 آلام المثنویہ قبول
 ایدیلر، درج ایدیلر
 آمار اعلام ایدیلر
 نسخی ۵۰ بزم

ہر اون بش کوندہ بر نشر اولنور علمی، فنی، احبائی، ادنی غز بہدر

شید اللہوا الہ عزو اجمک مقتدر ایکن بوکی خوارق
 معسوبانہ رغبت ہمایون بزم محبوب اصحاب کرانی
 تہذیب اخلاق انسانہ و تیرید معاملات شہوانیہ سوق
 و تحریض الہ فرمان فرمای جهان کالات ایشدی
 کور بہ پورکہ کالات قائلہ الہ متصف اولان بر
 حلیقمسی کندی جگر بار سی اولان اولادی اوززندہ
 حسہ شرعی اجرا ایلیوز و او حلیقہ تک ینہ او
 اخلاق حبت یرا الہ مفظور بر قوماندانی سحاب
 رحمت کی آفرتا چولدری کچولک ساحل بحر محیطہ
 واصل اولدنی خالدہ حالا کندی ضبط ابدہ میوب
 آت الہ دریابہ عجوم ایدرک قارغیسنی دکر ایچینہ
 دیکدکن صکرہ، یارب اکر بوندن ایلر و سندنہ دخی

«آملہ» شہرندہ وقتیلہ بر ملیون قرق یک جلد
 کتابی حاوی جسم برکتخانہ

ظہور اسلامیت کہ نسیم سحر قدر لطیف،
 شمع جنت فہر، روحنواز، برق خالط قدر سریع،
 بر صورتدہ کاشانی مستغرق اوار ایشدر
 بونک ادر الکمال حقیقہ سہ عجیباً برکہ اولسون
 ارجاع نظر بزم یرت ایلیسوری بز، ایدرک نہ
 کور بز، کور بیوزک
 مبعوث اکبر کاشانات اولان روح المصلین اقدم
 حضرت تری معجزات محمدیہ لہ طغری آلتون و
 کوموش باقمہ و بشون اعلامی واسطہ جبریل

جهان دیا انسان اولدیغی بیلما بدم شو دکتری کچر اوجهان نامعلومی کشف ایله اعلائی کتافته ایدرم دیه برلسان حمله این ایببور .

ینه کورپوزرکه بر قه قلیله ایله بیوک بر دشمن قارشوستمه بر کونده بد حمله تده بدی عدد شمشر جیهانکتشا قیلش و مسیب آرسلان شکلی آلیش اولان بر قوماندان مدینه منوره طرفستدن بر سواری کتده اولدیغی کوردهک هر بر احوالی دریش ایله درحال برینه بر مناسبتی بالوکول حرب میدانندن چیقوب کلان سواری فرشی لایهرق کندیستک قوماندانلقدن عزال ایلدیکی خبرتی المسی و حالوکه هنوز عماره بر قتلش و عسکر اسلام بلک تهلکی برحاله بولش اولدیغندن بر حوالت شیوعیورسه اسلام ایچون مستقیم مصاب اوله جنی اکلایسی اوزرینه کلان قاصده مستهکک تراکتی اکلادورق بر اکی ساست قدر کتم حوالت ایتسی رجا و جان صف حربه دونوک شیرانه حملهلر غنظنفرانه تنجیع و نشو نظر اجرا و عمارتی قرائقدن سکره خلفتی قوماندانلی مقانه افتاد و تبریک ایشدر اوغالی جاب قوماندان . تم مقدم و طنه خشدنمدر بو خدمت مقدسه اوغزنده نظرمده قوماندانلقه نفرلکک فرق بوقدر شمدی به قدر قوماندانلقه خدمت ایش ایله بوندن بویه بر قتر کی خدمت ایلدجکده بین ایلرک فی الحقیقه ایلن سکره قوتحات میدانلرینک ایل تهلکی موقنده ایلک ذات کوریلورسه بری و بلکه برنجیسی بودات بولش ایدی .

کتلک کورپوزرکه بر عماره ده باره بولودوشن رفاغی نفر ایلکه بوزک بر از صو ایستمش و ارقدانلی صوی بولوب کتیدی صرمده اوتده بالان دیکر بر عمارده مجرود صوه به آرزو کوسزدیکندن ایشمه به منزل ایشوب ایلکتی به کوندرمش جگر لری باره بولوب برده پان ایلکتی مجروح قهرمانده صوی اغزشنه لب الوب ایلچیک

صرمده دعا اوزاقده بولان اوچنی بر مجروح صوه اقبال کوسزدیکندن ایلکتی مجرود صوه ایلچوب برده ایلکتده اولان اوچنی به کوندرمش اثارا ایشدر صوی اوچنی سنه کونورن ذات واصل اولجه قدر وقات ایشدیکی کوردهک ایلچیسنه دوخجه اکتده وقات ایلدیکی کورمش و ایلن برنجیسنه قوشدوق آقده وقات ایش ، بولمشو .

بویه اویج عمارتک صوک قتلرنده بیه ارقه . دالدری کندی حیاتلرنه ترجیح کی مردلکارنه حیران قاهر صویک نالیده بر تننه بی تاب اولدی حالده ارقدانلرینه نصیب اولیان بر صوی ایلچوب برده دوکشدو .

ینه کورپوزرکه بر ذاته ثابت مصافه واقع اولش ایدی . بارامده حلال ایلدیکن کتیدی آج طور سایلر بیه عجله جیوچقلمرینک کیچکری یکی لایلره قارش کندی چکر کوشلرینک اسکی پالاسر ایشده قلهجی جهته بوزی چالچک اولدیغی زوجهسی بیان ایتسی اوزرینه بیلدی برذاته بر مقدار خرچلق ارسالی حقدنه تذکره یزار کوندردی اتم جمهوریکه درونته بیلددرم کتیر .

کیسک مهربی ایلش لیکن دیکر بر ایلاندن ایل طلیح حوی بر تذکره الیر آک چولق جوجقلمرینک مجزون قالمسی حیتی کندی اولادری حقدنه اولان شفتته غلبه ایلدیکن کلن ایلقی غلبه اوزاته کوندر ، کوندر اما زوجهس نه جواب ویرجک، دوشور شایر بر کل جیهانن خاتمه کلمکده ایتداری قائل بر جمیع شرفه کیدر کیچه اولور جماعت طلیقیر نه حال ایلنه خاتمه کایر چارو نایار ماجرای رفیقهسته حکایه ایلدو .

او غالی جاب قاینده اصلا بی حضور اولن بلک اعلا بایشلکده تقدیر ایلدو .

اردن براز زمان کچکدن سکره قان جالبیر برده

نه کورسه بکتیرسکر ایشا باره استمش اربابینی ذات، مذکور کیسک هنوز مهربی بوزولمش اربابینی حالده ایلد طویعوق - بن بوکیسی سز کوندرمشدم نایلدیکی طوغری سویه - سدر بوده ماجرای نقل ایلد کیسه ایلده اولان ذات دیرکه سزین تذکره کاکده باند بوندن ایشقه باره بوق ایدی سز کوندرمش سکره فلان و ستمدن بر مقدار خرچلق طلب ایلتم آق کوردهک سز کوندرمش اولدی بویکسه عیله تم مهربله مهور اولدی حالده تکرار بکا واصل اولدی .

جان دیکر دوستلر خده جلب ایلرک شویسک ایلک یوز ایشیمی زوجنک باره بی اجمشین دیکرینه کوندردیکی تمهر این ارسالی جاب قایمه اعطای و تصور طقوز یوز در عینی ده اچر یوز در عی ایلق اوزره شواج حیثیت ذات اربلر نه تقسیم ایلدو .

بوخبر خلیفه وقت واصل اولدقه اوقاشل خلیفهده شو حجه حیران قاهر ق اویج ذاتی زیدنه جلب ایله مهربنه ایلکشریک و اوغالی جاب قایمده بیک التون احسان ایله انسالق بیه مکافه جهلنی کلایا ایلر .

ایشه اسلامیت نور سحر کی آرزوقده اققا ایشل ایتسی بو مللو اخلاق عالی و حجت و جدایی ایله حاصل اولدی .

اوبله علامه ظهوره کلدی که مهربنسک قضیب ایلدیکی آثار کزیده برکتخانه تشکیل ایلدجسک مرنیه واردی .

عراق مصر بین ایران انعلس قطع لرده اوبله کتبخانه ل ظهوره کلدی که مهربنه موجود اولان کتب علمیه یوز بیکری کیچدی .

اکر شرقده نایله بلی کراسک نظیری غربده ایلدی دول اسلامیتک مائل اخطاط و قرین اقراض اولسی کی احوال ظهوره کلدی .

حالا عالم اسلامیت برکتخانه جهان شکل عال العالی آکتاب ایلدیجکی .

اوزمانلار نهجهان مینتک ایلری کیدن بر قطعه مچه سیده ایلر برده و دیلر بکر و کورستان ایدی عالم اسلامیتان ایل فیتدار کتبخانه لردن برده (آمد) شهر نده ایدی .

بوکتبخانه (آمد) شهرینک حالا و جود اولان جامع کیری چوار نده واقع ایلر ب حیرت سینهک آنتنج عصر نده مقدار موجودی بر میلیون فرق بیک جلد کتب نفیسه و نادره بیلگ ایش ایدی .

اقاشل مولکدن مشهور یوسف صلاح الدین اوی حضرتلری ایلد معروف قاضی عبدالرحمن اققاشل و عماد الدین کاتب الاصفهانی ایله بوکتبخانه جیمی زلیات ایلرک دروننده موجود اولان کتب نادره بی انجاب و تقدیر ایشل ایدی .

یومرنه کتیر کتیب نهمسوره لکه جمع وادخار ایلدیکنه کتبخانه صدر اسلامده آمد کیرنده بعض کتب دینه ایچون بر خزانة کتیب نیه اولش و آدن ایشی عصر مجری به قدر مولد سانه طرفقدن بیدری توسیع و کتب نفیسه کی ایلدیکی کی ، سائر مؤلفین و انصاحب خیر طر قاندن دخی بر خیل کتب متنوعه وقف ایلدیغی .

ایشی عصر ایشتماسدن ایل اعتبار ایلد عصر دن متجاوز دیکر ملک بولان ابوالنصر احمدک وزیر شهری اولوب ۴۳۷ سنه سنده وقات ایند احیان حکما و افاضل ایلدن ابوالنصر احمد بن یوسف شامازی فضل و کمال و زوق ساقمه ایلد هر طر قند کتیب کتیر جلیب و جمعت غیرت و حقیق ایلکتی ایشیار سنایرت و دعاهله بغداد و قسطنطنیه و مصر جانیلر نه عزت بیلد فضل و حکما و مشاهیر مؤلفین ایله حجت و اور ایلدن دخی حکمت و هیئت و نجوم و ادبیات و سائر علوم و فنون ایل کتابلر تجری و اشرا به بدل تقدیر و مقدرت ایلرک کراتی ایلکی به تفریق و مکرر اولمالردن دخی خط نفیس ایلستای ایشدرو ب نایرت .

ماهر جلد و منظره تجلیه و تدبیر ایشدردن کدن سکره

کتابخانه

شوکت نسیه تک جلیسی (آمد) و (میافارقین) جمع کیرلر تک خزان الکتبینه وقف ایله کتبخانه الکتبیم زینکیشده زینکیشده ایسی .
علامه قاضی احد ابن خلکان (وفات : اعیان) عنوانی کتاشده احد بن یوسف المازنی تک (آمد) و (میافارقین) کتبخانه یینه وقف ایسده کی شوکتابلرین شوبله جیح ایسیور .
(و کان فاضلاً شاعراً کافياً و برسل الی الفسطاطية مراراً و جمع کتبا کثرة ثم وقفها علی جامع میافارقین ، و جامع (آمد) و هی الی الان موجوده بخزان الجامعین و معروفه بکتب المازنی)

۴۳۷ سنمنده وفات ایسن مشار الیه احد بن یوسف المازنی کده مملوک و امرا توسیع و تزیینه وادبا و فضلا و حکما دخی آثار نسیه لاری بو کتبخانه وضع و اهدایه عمت ایله کتبخانه مقدار موجوده عقلمه حیرت و برهنگ درجه کتیر ایسده یونش ایسی .
یوسف صلاح الدین ایوبی حضرت تریس تک ۵۷۹ سنمنده سنده واقف اولان آمد سنی اناسنده بو کتبخانه تک کتب موجوده سی یوقارنده بیان اولدیهی اوزره تمام برمیلون قرق بیله جلدده باق اولموق کرک کتیر کتیب و کرک نوادر آثار و انقی قیتمدار جتیلرله دنیا تک ک مشهور واک منتظم کتبخانه لرین تک برخیلرین معدود ایسی .

بو کونجی کونده بو یه میلووق کتبخانه شوبله طورسون یوز بیس جله کتب اسلامی حوی بر کتبخانه کده اراض اوزرنده غیر موجود اولدیلرین یونش آتی بدی عصر اول بالکریز (آمد) کتبخانه سنمنده یوقدر انقی آثار تک موجود اولسی موجب استعجاب اوله بیله ایسده یونشحتی وحتی کتابلرک مقدار موجوده علامه عبدالرحمن شهاب الدین ان شامه حضرت تری (کتاب الروضتین فی اخبار الدولتین) عنوانی تلج مقبولرنده بالذات یوسف صلاح الدین

ایوبی الیه زیارت کتبخانهده حاضر بولان ادیب شهر کاتب بی نظیر عماد الدین امین الدین صاحب تلج کیر ای طین قناراً و عیناً شوبله جیح محیر بیور بیور (و کانت فیما خزان الکتب کان فیها الف الف واربعون الف کتاب)

علامه مشار الیه اوشامه حضرت تری مقدار کتب موجوده یی یوصورته بیان ایله کتبخانه صکره (فوهب السلطان الکتب القاضی الفاضل قاتخب منها حل سبعین حجازة)

عیار منی محیر ایسیور که اولوق مصر و شام و حلب کی مراکز علوم و مدنیت اولان بلاد مشهوره تک شیخ الاسلامی بولسان قاضی فاضل کی بر ذلک بو کتبخانه تک کتب اخذینه محیر احتیاج اولسی بونده موجود اولان آثار ندره تک درجه قیمت و اهمیتی تعیین ایدر .

مع مایه مساعده سلطان مشار الیه قاضی فاضل حضرت تریس تک بو کتبخانه تک بخش حجازه کتاب انتخاب و اخراج ایسنه و بر حجازه حد اعظم اولوق اوزره بشیوز جلدین زیاده الیه جتندن بخش حجازه نهایت اولوز بیس بیس جله کتیب دنک اولسه و کیرده ۴۵۰ بر میلووند زیاده کتب قلسه و سلطان یوسف صلاح الدین ایوبی تک (آمد) دن تلج عزیزتی اولان ۵۷۹ سنمندن ۶۲۹ سنمنده قدر (آمد) شهری مملوک ارقیه و اذن ۶۵۸ سنمنه قدرده شعبة مملوک ایوبیه مقر حکومت اولوب بونلرک تحریکی قیسه عیب علم و علما اولدیلرین شو مدت طرفنده دخی کتبخانه مذکورک تنقی ایوبی زاید ایله کی شهیدن وارستدر

شوجیم کتبخانه تک کیملر طرفندن یه صورته محو و تحریب ایله کی عتیه کلنجه ۶۵۴ سنمنده (وفات اعیان) فی اجمال ایسن جناب ابن خلکان بو کتابلر حقتده (و هی الی الان موجوده بخزان الجامعین)

صراحتی قید ایسنه و حالیکه ۶۲۲ سنمنده تواد و ۷۳۳ سنمنده وفات ایسن ملک اللؤبد ابوالقده ایوبی (کتاب المختصر فی اخبار البیتر) نامندنکی تلج شهسورنده (و هی الی قریب کانت موجوده بخزان الجامعین) عیار منی محیر ایسنه کوره اول اناسنده ظهور ایسن تاملر بله کیراسنده بو یه الی بدی عصر تک قدیم و نادر الامثال بر کتبخانه تکده محو و انا ایله کی اکلان بیور مذکور کتبخانه تک موقی جامع کیرک جناس یئنده و اومقندن معبد طولانی تک منباشنده ایسی بو کتبخانه بعض فوقتی کر لره جامع کیرک او طرفندنکی زوققی اوزرندن قارشو طرفه کیر یولوب جنوباً بسطیلر چاروشو حداسه و عیناً زنجیره مندر سنمنه قدر بر دائرة عظیمه و بدیهه میدانه کتیرتمش ایسی تقابیل الزمان بودائرة جسمه تک اتقاضی بیه محو و نابود ایسن ایسده جامع شریفک جانب یئنده شمدی موجود اولان صاری عبدالرحمان پاشا کتبخانه سی جوارنده سوقاق اوستده قارشو طرفه آتیش بر سکنین کر الیه کرک التندکی جلدین سیا هیل چاروشو طوغری بعض ستونلر و کیرلر علام و آاری موجود اولدیهی کی زنجیره مدرسه سی الیه جامع کیر اوستده حالاً کراسنه و سائر اشیا قوبیلور بعض سکنین و عین بئالر باقدیر که ارباب دقت و بصیرتک نظر القابع اولدار الکتب عظیمک خاطراتی کتیره بیله .

بو کتبخانه جسمین یشفه (آمد) شهرنده و ملحقانسنده ده یشفه قیتمدار کتبخانه لرده موجود ایسی . جلدین آمد شهرنده (آل بنال) کتبخانه سی ماردین حصن کئی میافارقین شهر لردنکی کتبخانه لردن دخی نوادر دنیان ایسی خصوصیه طیب فاضل ابن ابی اصیبه (عیون الانباء فی طبقات الاطباء) کتابنده دیار بکر ملکی ابوالنصر احمد طرفندن آمد جوارنده واقع میافارقین شهرنده ثابت جسم بر خسته خانه الیه

کتب طیه و مخصوص کتبخانه قیتمدار انشا و احوال ایله کی بلزیور [۸] اشته مسدر اسلامده کرک اعلا می مدینت کرک اعتدالی علوم و معارف بو یه اتحاد امت و اجاع حسن قیله حاصل اولمشدر .

اگر اجداد مزنده زیم سوه اخلاق زله مفظور ، مجرد فتنسی اوقاده و امتزاز بولندنکی اغراض زله مملول اولس لردی سائر معالی امور شوبله طورسون عییا اولورده بلمکنده اولدیلرین خانه لرد ، کتبخانه لرد نائل اوله بیلیری ابدک .

شمدی دگر بر میلووق حتی بیکری بیس کتای حادی بر کتبخانه لرد و هله طایفه مخصوص بر ایکی دولاب طولومی کتایز بیه یوق .

لسان عربی کده دخی شری اذن برلسان محترم زدر بونکه برابر اولوز میلووق بر عتایی دوائ اولدیلرین حالده بونک اناسنده قریب مقدار بده قوم عجب عریدر . قوم عجب عرب استنا ایله تک شریفه مکیندن یقینلر مزیند قیچ عدد من بولسان عالی به و اناسنده بایقیز انکیز لرده اولان غمنه و لسان عرب حقتدنکی خدمته که (معجم البلدان) مؤلفی مشهور یاقوت حوشک (معجم الادبا) نام تألیف کیرتی بوکره طبع و نشره باشلادیلر .

یونانی حقتده شمس الدین ساهی کی مرحوم (قلموس الاعلام) مقدمه سنده شوبله بلزیور .

(یاقوت حوشک بالکیر ادبا تک تراجمی جامع املق اوزره سکنز اون جسم جلدین مرکب طبقات الادبا) عنوانیه بر از عظیمی واردر . بونک نوریل کتبخانه سنمنده موجود اولان ویرنن زور اوشانلار بر جلدین تک (ع) حرقده باشلابو بیه (ع) ده بجه اترک بیویککنه شاهد اولوب اناسنده و یه و حیرت کتیریر [۸] در خسته خانه الیه کتبخانه حقتده اناسنده آتیا نصیلات ویره کچکر .

کتبخانه الادبا

اشته انگیزانک طبعه مباشرت ایلدیک بو کتاب معارف فصایر . آه ایش یوقدره قالدیر براس واقع دوز بو کتاب کتیبه منسیه مزمن ایدی . انگلیزلی بو کتابک بر نسخه سی لوندره کتیبناه سنده بولوق دیگر جلدلی فی ارمه جتیدیلر .

شمس الدین سالی نکل بیان ایلدیک جلد کیرید دوسه فایده کوریل کتیبناه سنده دیگر ایکی جلدنیده امرقا کتیبناه لوند بولایل هر طرفه مخصوصاً آدمل کوندر دیر اعلاان ایلدیلر باقی جلدلر حالا بولمدهدی کیم بیلهر هسلکی مملکتشده هسلکی ذاتلرک دولاب احزاننده

بو جلدلی اولسون ضایعانه وقایعه مخصوص آدمل کوندر بورد دوسه فایده ایله امرقار استانبول ایشدیلر .

برنجی جلدی مقدمه وایکینجی جلدیده کین هفت طبع اولوق ایکی نسخه سی درسه دنه ورو دایلدی . انسان عبارتنده کین هفت و جلدنیک طرافت واطافه حیران اولور . جلدک ارقننده شوعباره محرودر .

(وقد اتمت بنسخه وتصحيحه)

(د . س . مریجویس)

اشته عالیجناب اجانب لسان عربیه خدمت ایلدیور . بزیسه لسان دوز اولدیلر حاله حالا بیگامدور بیورور .

یاز ب نه غریب حال . بو تفصیل ایلدین مقصدیم . اجنبی لسانی ترک ایلسونده نیکلر عربیه اولور کتیبسون دیک کی برسه نهمه اوزغرا لسون حکیم قارایی کی بر ترک کیری اولور ، حتی این خلک کولتجه بخش نسان بیلیوردی .

این فی روایتجه هریرک الی بوز حدودنده قونیه اهل ایستندن سنیال دین اسنده ترک بر کاتب عربی قاری کی منهددترکی لسانلرندن مانده اورویا السنتندن دخی شی لسانه آشنسا اولوب اولوبه حکم

ایلدی که هر قانی اسانه متکلم اولسه کدوسی اول ملتن ظن ایلدر ایدی .

فطرت بشر ایش اوان لسانی اوزکته هر زمان مساعده کتیبناه لرمه کیدیکه یک جوق اجنیلر کوزیم و یامدیکم بعضی قیللروده تصادف ایلدیک تحقیق ایلدیکه اکثرینسک فیس کیش اجنبی اولدیلر اکلارم مطالعه ایشکاری کتابلرک نافع و لک قیستدار آناه اسلامیه اولدیلر کوردرک حیران اولوریم . شوندن اکلار بومکه ارقومان باشقه اوقوبوده مملکتک وطنه خادم حقیق اولوق ایلسون چاشمق باشفدر فی الحقیقه شندی به قدر کتیبوس حتی مکتوب مزیدکی معلوم من مذکور ایدی .

باشده لسانی باغ عربی اولوق اوزره بعدما ایش اون لسانله تکلم این و انشاءالله تعالی دیلر بکر الجزیره کردستان قطعه لرنشده مدیث و عظمت قدیمیسی اعاده ایلدجان عاشق ترقی وطن حیرتی قاضلر مزیم کورمکه اقتضار ایلدیکیز .

هرورور بقسون منت ایلد ایلسون ملت حیثه چالشین ملکی آید ایلسون ملت

چینار سیر ایت نه این ایشدیلرله این سینار هله برکزه عزم راه ایلد ایلسون ملت

سلیماه تشبیه قانعیه اعتساره بقشاده خالد و قاروق دلشاد ایلسون ملت

اولور ایت نه خیرالدرنر طوغودجهل پیدا یته بحر هنرده سی مزدا ایلسون ملت

کیرم اول خدمت ملنده جانندن اولیسی ایت کیم حیث صنف بلاسنده . امداد ایلسون ملت

وطن اولادی زعیجخل یوقدر بوند ایلدیک چالشین اتحاد آرا ایل آد ایلسون ملت

عموی بر ایشوت حاصل ایشون نور عصمتک بتون بر برته شفقتک امداد ایلسون ملت

بو گفتارده کچر سه ای (امیری) عصر حاضرده مزارستان ایلدیمه نظمی یاد ایلسون ملت علی امیری آمدی

قانون سلطان سلیمان حضرت نوری شیخ الاسلام ابوالسعود اقدی به غزاده ایلکن تحریر بیوردقوی ناعه هایون

حاله حاله ایشم سنده سندانم طریق حقدق بولدالم دنیا واخرت قرادالم ملا ابوالسعود اقدی حضرت لری حضور لرنه انواع محبت و افرط مودت برله سلاسلر و دعائر ایلدندن منکره ندر حالکیز و بجهدر مزاج لازم الامتزاز کیز محبت و عاقبتده اولوب حضرت حتی خزانه ختیسنندن کال قوت ونهایت سلامت میسر ایلدی .

بینه و کرمه لظفلرندن نیاز اولور که اوقات شکرده بوخلصلری قلب شریف لردن اخراج و ازجاج ایلدیلر اولاکه دشمن خاکسار منزوم و مکدر و عساکر اسلام عموماً منصور و مظفر اولوب رضاه الله بوق عمل اولدی .

بندۀ خدا سلیمان

خان فی ریا

ملکتنزجه برضاع الیم و تأسف عظیم

ملکتنزک اعظم خاندانندن دیلر بکر مبعوث برنجی زاده عارف اقدی یلار ارا برنسی کیچمی ساعت الی براده .

سنده دوجار اولدیلر سکنه قلب خستلکندن متأثرأ و جفته و قات ایشدر مرحوم مشارالیه حقیقتاً ملکتنزک

ماه الاقتضاری اوله حق مشاعر رجالدن ادیب تریه ، خلوق مهام ادا رجه متخصص بذات عاقلن صفات ایدی ذاتاً ارباب یسارندن اولان دهرینک و قاتندن سوکره

طلسان اویج نازیمده مأمور فی اولان دیلر بکر ولای مکتوبی قلمی مسولکندن بلاستفا زراعت و تجارتک اشتغال ایش بدردن مودت املاک و عظامی برسی متادای ایله اضعاف متاعف مرتبسته ایصال ایلدیک

منحصراً محصلوسی وغیرتی اولوق اوزره بر جوق چنکلکلرله املاک و عقارک صاحب اولشدر مرحوم مغفور امور و خصوصیات ذالیه سنندن مانده آرا مجلس اداره و ولایت و استیفاف حکمکی اعضا قلدنده و بر قاج

دفعه بلدی و ناعقه و تجارت ریاست لردنه علی الخصوص قوانین و نظامات مرعیه دولتک تطبیق امر نده خدمت مرعیه و مستسنسه ازار ایتک دیلر بکر ولایت کیدن

مأمورین دولت حقر لردنه هریدلو معاوت و مفاصرت ایلدک دور لهدده اظهار ایلایات و محاببت ایشدر کندیلر

بندان اوز ایلدن طایب ایلر جهده مس اولدیلر اوزره فکر کدن معاصجه سندن هر زمان استغاده ایلدیلر خاطیلر نه

خوش و لطیف کوریلوردی . ختیق شهر ادیسولک لسان و غفلت لری کی مشارالیه دهی بر جوق املاک تصادف ایلشدر برکون کوربدن قارشی به بیوردک

کیردک چینار ک کور ی اجربی ووردیک کوروش خیلجه کولوشمش ایلدک بشقمنسک باستوتی الهی

النده باسئون اولدیلر حالده اولوبه کوردیک مساف لکده بشفتمک باطلوسی لاس اولوق خامسه کلدکلدن

صوکره کوردیک واقع اولشدر .

حائر بولدی بی زینب و تاملرک هر بری دولت و مملکتک بر نافع خدمت مقابل اولدیلر باب بانلی قیدنجیه مصدقده

مشارالیه غزده خان غفران اولدق . جناب سق عالی کدریده سنده و تخصیص نجل نجیب کیر لری فیض یک

اقدی به صبر جیل و اجر جزیل احسان بیورسون . رحمانه علیه رحمة واسمه

بندۀ خدا سلیمان خان فی ریا